

MIKEL OTERO
LEGBILTZARKIDEA

Etxeko lanak

Hauteskunde-kanpainen arteko tar- te gero eta estuagoan, komeni da XXI. mendeko urte erabakigarrietan sartu garela gogoraraztea. Adibide bakarra jartzearren, ozeanoen tenperatura-errekorrak etengabe gainditzeak izututa dauzka zientzialariak, eta dagoeneko ez dakite egoeraren larritasuna nola azaldu. Nazio Batuen Erakundearen arabera, 2030erako gure CO2 isuriak erdira jaitea premiazkoa da, baina han- hemengo adierazle baikor bakoitzeko, hamaika ezkor pilatzen zaizkigu. Hori datuak daudenean, zerengatik, harrigarria badirudi ere, gure eremuko azken datu ofizialak 2021ekoak baitira. Informazioa ezkutatzeko arazoa desagerraraziko balu bezala.

Bost urte eta erdi besterik ez seinalatutako 2030. urtera iristeko, baina (ia) dena egiteke. Deskarbonizazio bektore nagusiak identifikatuta daude, baina ez dugu lortzen gorpil onak jarraitzea. Ilustratzearen, Erresuma Batuak 1990etik hona %52ko CO2 isuri murrizketa izan du. Guk, %10 ingurukoa. Alemanian sortzen den elektrizitatearen %60 dagoeneko iturri berriztagarrietatik dator. EAEn, %11 besterik ez. Ipar Europan gas galdaren ordezkatzeko masiboa egiten ari dira bero punpa sistemen eskutik. Gurean, ia arrastorik ez. Mugikortasun elektrikoan, Europan azken putz den estatutatu baten azkenetariko bagoian gaude.

Eztabaida bizantzarretan erdi galduta, blokeatuta, sistema fosila betikotu nahi dutenen barre algarak bizkarrean entzuzenez. Hori pagotxa, diote.

Datorren legealdian gobernua hartuko (omen) dutenek mezu nahasgarria ibili dute ahotan. Antza, trantsizioa antsietaterik eta presarik gabe egin behar da, industria eta hango lanpostuak arriskuan ipini gabe. Ezer ulertu ez dutela agerian jarri dute. Zeren, industria lanpostuak arriskuan jartzeko modurik onena, preseski, trantsizioa mantso egitea baita. Edo norbaitek uste du gure industriak ekoiztutako produktuak Europan saltzeko moduan izango garela behin Europako herrialde nagusienak produktu baliokide baina deskarbonizatuak ekoizten dituztenean?

Egoera ongi ezaugarritu ezean, kolpe handiak datozelakoan nago. Izan klima nahasmenaren eskutik, izan ehun produktiboaren egokitze faltaren ondorio sozio-ekonomikoen eskutik, edo kanpo energia fosilen mendekotasun gaixotiatatik. Etxeko lanak biderkatzen ari zaizkigu, bai, eta “presarik ez dago” diskurtsoa desmuntatzea lehenetarikoa da. Horrek ekarri duelako, besteak beste, oraindik berriztagarriak ordenatzeko gutxieneko plangintza bat indarrean ez izatea. Beraz, badago non bultzatzea, trantsizioa atzeratuko duten posizioetan ktramilatatu gabe. ●

Protesta

LEIRE NARBAIZA
IRAKASLEA

Aste nekagarri bateko igandea da. Gauza gutxi egiteko, nahiz eta beti egon zeregina etxean, urgentziazkorik ez oraingoan. *Dolce far niente*-rako aproposa, eguraldia ere dudakoa delako. Etxean geratzeko egun egokia. Herrian, baina, eguerdirako manifestaziora deituta dago Gazaren alde eta genozidioaren kontra.

Buruaren barruan eztabaida: etxean gelditu ala manifestaziora joan? Galbanak eta nekeak ideia bitxiak sortzen dituzte: joan ezik, igarriko ote da pertsona bat gutxiago? Manifa egiteak ezertan eragingo ote du Gazan?

Itaunek hor segitzen dute. Europako herri txiki-ertain baten egindako protestak balio du ezertarako? Inork entzuten ditu halakoak? Entzuten arren, jaramonik egiten diete boteretsuek?

Protesta horien eraginkortasuna txikia izaten da. Zer gelditzen zaigu, ordea, herriar xumeoi gure ezinegona eta haserrea adierazteko? Beste zer egin genezake? Zelan borrokatu injustiziak? Erreminta gutxi dauzkagu, eta ez oso efikazak. Arrangura plazaratzeko eta arazoak konpontzeko bide berriak behar ditugu. Halere, azkenean, hausnarketak baztertu, eta elkarretaratzeak lagun bat gehiago izan du. ●